

ДОСЛІДЖЕННЯ ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА ПАТ «ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД»

Журавель А. І., студентка 5 курсу фінансового факультету
Туболец І. І., канд. екон. наук., доц. каф. фінансів суб'єктів господарювання та страхування

Університет митної справи та фінансів

Стан та розвиток сучасної української економіки багато в чому залежать від доходів державного бюджету, а ті, в свою чергу, тісно пов'язані з існуючими підприємствами. На сьогодні, питання про уникнення краху компаній не втратило своєї актуальності, для визначення ймовірності банкрутства підприємств були розроблені різні методики прогнозування їх майбутньої неплатоспроможності.

Діагностика банкрутства підприємства передбачає своєчасне виявлення його неплатоспроможності, збитковості, фінансової залежності та низької ділової активності, тому в класичних моделях діагностики банкрутства використовують показники прибутковості, фінансової стійкості, ліквідності, ділової активності. Деякі моделі, що не містять цих складників, не повною мірою здатні оцінити результати діяльності підприємств [1].

Головною метою цієї роботи є визначення ймовірності банкрутства Публічного Акціонерного Товариства «Інтерпайп Нижньодніпровський Трубопрокатний Завод».

Банкрутство – це фінансова неспроможність, розорення, що призводить до припинення виплат за борговими зобов'язаннями. Банкрутством є визнана господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність за допомогою процедур санації та мирової угоди і погасити встановлені у законодавчому порядку грошові вимоги кредиторів не інакше як через застосування ліквідаційної процедури. До стану банкрутства підприємство може призвести погіршення усіх показників, які визначають його фінансову стійкість, тому саме на них ґрунтується аналіз ймовірності настання такого стану [2].

Існує велика кількість методів діагностики ймовірності банкрутства підприємств, найвідомішими з яких є: моделі Е. Альтмана, У. Бівера, Р. Таффлера, Р. Ліса, О. Терещенка, М. Спрінгейта, тощо.

Досить поширеною в Україні є діагностика банкрутства підприємства за моделлю О. О. Терещенка, яка базується на застосуванні методології дискримінантного аналізу на основі фінансових показників вибіркової сукупності вітчизняних підприємств і комплексна оцінка фінансового стану підприємства на основі використання матричних моделей (розробки О. Хотомлянського, Т. Перната, Г. Северина) [3]. Ці методи оцінки дають змогу виявити тенденції у динаміці фінансового стану на прикладі ПАТ «Інтерпайп Нижньодніпровський Трубопрокатний Завод» (див. табл. 1).

Модель О.О. Терещенка визначається за формулою:

$$Z_{\text{тер}} = 1,5 * X_1 + 0,08 * X_2 + 10 * X_3 + 5 * X_4 + 0,3 * X_5 + 0,1 * X_6$$

Таблиця 1. Оцінка банкрутства ПАТ «Інтерпайп НТЗ» за моделлю О.О. Терещенка 2015-2017 рр.

	2015	2016	2017
де x_1 – прибуток (ф. 2 2350 або 2355) / зобов'язання (ф.1 к. 1595 + 1695);	-0,088	-0,099	0,020
x_2 – валюта балансу (ф. 1 к. 1300) / зобов'язання (ф.1 к. 1595 + 1695);	1,175	1,041	1,051
x_3 – прибуток (ф. 2 к. 2350 або 2355) / валюта балансу (ф. к. 1300);	-0,075	-0,095	0,019
x_4 – прибуток (ф.2 к. 2350 або 2355) / виручка від реалізації (ф.2 к. 2000);	-0,142	-0,225	0,030
x_5 – виробничі запаси (ф.1 від 1101 до 1104) / виручка від реалізації (ф. 2 к. 2000);	0,081	0,153	0,095
x_6 – виручка від реалізації (ф. 2 к. 2000) / валюта балансу (ф. 1 к. 1300)	0,527	0,422	0,641
$Z =$	-1,417	-2,050	0,550
Імовірність банкрутства	Напівбанкрут	Напівбанкрут	Загрожує банкрутство

Одержані значення показника Z можна інтегрувати так:

- 1) $Z > 2$ – підприємство є фінансовою стійким і йому не загрожує банкрутство;
- 2) $1 < Z < 2$ – у підприємства порушено фінансову рівновагу (фінансову стійкість), але йому не загрожує банкрутство за умови переходу на антикризове управління;
- 3) $0 < Z < 1$ – підприємству загрожує банкрутство, якщо воно не здійснить санаційних заходів;
- 4) $Z < 0$ – підприємство є напівбанкрутом.

Тож виходячи з результатів аналізу за моделлю О. Терещенка наглядно бачимо, що ситуація на підприємстві за останні три роки має тенденцію до погіршення. Якщо у 2015-2016 році ПАТ «Інтерпайп НТЗ» можна було визначити як лише напівбанкрута та залучити санаційні заходи для покращення ситуації, то вже у 2017 році загроза банкрутства збільшилася, що негативно відображається на його діяльності.

Щоб перевірити ситуації здійснимо ще один аналіз за допомогою моделі Е. Альтмана (див. табл. 3). У 1968 р. Е. Альтман запропонував п'ятифакторну модель, де факторами є окремі показники фінансового стану підприємства [1]. Ця модель має такий вигляд:

$$Z_{\text{ал}} = 1,2 * A + 1,4 * B + 3,3 * C + 0,6 * D + 1,0 * E$$

Результати аналізу наглядно відображені в таблиці 2.

Таблиця 2. Значення показника ймовірності банкрутства за моделлю Е. Альтмана

Значення показника Z	Ймовірність банкрутства
До 1,8	дуже висока
1,81 – 2,70	висока
2,71 – 2,99	можлива
3,00 і більше	дуже низька

Говорячи про результати аналізу за допомогою п'ятифакторної моделі Альтмана мають місце незадовільні показники. Так спостерігаємо однакову ситуацію дуже високої ймовірності банкрутства протягом 2015-2017 рр..

Таблиця 3. Оцінка банкрутства ПАТ «Інтерпайп Нижньодніпровський Трубопрокатний Завод» за моделлю Е. Альтмана 2015-2017 рр.

	2015	2016	2017
A – робочий капітал (ф.1 к. 1195) / загальна вартість активів (ф.1 к.1300);	0,717	0,711	0,788
B – чистий прибуток (ф.2 к. 2350) / загальна вартість активів (ф.1 к. 1300);	-0,075	-0,095	0,019
C – фінансовий результат до оподаткування (ф.2 к.2290) / загальна вартість активів (ф.1 к.1300);	-0,085	0,023	-0,081
D – ринкова капіталізація компанії (ринкова вартість акцій) ф.1 к.1495 / сума заборгованості (ф.1 к.1595 + к. 1695);	0,175	0,041	0,051
E – обсяг продажу (ф.2 к.2000) / загальна вартість активів (ф.1 к. 1300).	0,527	0,422	0,641
Z =	1,107	1,244	1,377
Ймовірність банкрутства	Дуже висока	Дуже висока	Дуже висока

Важливим напрямом покращення фінансового стану підприємства є його прогнозування. Використані в роботі моделі мають досить широке поширення не тільки в Україні, а й у досвіді зарубіжних країн. Однак, вони мають свої як недоліки, так і переваги. Виділення одного вірного підходу до прогнозування банкрутства – неможливе. Використання одних моделей все одно недостатньо для розроблення прогнозів щодо стану підприємства, а тому має місце їх комплексне використання та адаптація під використання саме в Україні у загальному аналізі підприємства кваліфікованими спеціалістами.

Література:

1. Іщенко Н. А. Діагностика ймовірності банкрутства підприємства. Вісн. Економічні науки. 2017. № 31. С. 256 – 265.
2. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон від 14.05.1992. № 2344-ХІІ-ВР // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2343-12> (дата звернення: 24.10.2018).
3. Терещенко О. О. Дискримінантна модель інтегральної оцінки фінансового стану підприємства. Економіка України. 2003. № 8. С. 38 – 44.
4. Altman E. J. Financial Ratios, Discriminant Analysis and the Prediction of Corporate Bankruptcy. Journal of Finance. 1968. № 4. P. 589 – 609.
5. Фінансова звітність ПАТ «Інтерпайп НТЗ». URL: http://ntrp.interpipe.biz/ru/investors/reportingissuer/doc_zvit_nadaytsua_derj_organam/ (дата звернення: 25.10.2018).

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Задерей Ю. В., студентка 2 курсу факультету Менеджменту
Мазур А. Б., асистент каф. менеджменту і публічного адміністрування

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

На даний час розвиток будь-якого регіону залежить від наявних у ньому продуктивних сил, тобто від природно-ресурсного, економічного та трудового потенціалу. Саме вони визначають можливий рівень та перспективу соціально-економічного розвитку території.

Стабільний та інтенсивний регіональний розвиток в Україні неможливо уявити без узгодженої та ефективної взаємодії суб'єктів управління. Стратегічним завданням держави у цьому випадку є забезпечення довгострокового соціально-економічного регіонального розвитку, можливість якого багато в чому залежить від грамотного регіонального управління.

Засадою ефективного регіонального управління є досконала побудова процесів, що забезпечують комплексний розвиток регіону. Ефективна реалізація соціально-економічних функцій регіональної економіки передбачає наявність сприятливих умов їх функціонування і розвитку. Взагалі, регіони та їх економічна діяльність є основою забезпечення сталого соціально-економічного розвитку країни за рахунок того, що на рівні регіону відбуваються початкове акумулювання та розподіл людського, інтелектуального та соціального капіталу, природних, матеріально-технічних, фінансово-кредитних та інших ресурсів. Тому, стратегічне значення регіонального розвитку є одним із найвагоміших чинників забезпечення соціально-економічного розвитку країни [2].

Основою регіонального розвитку є інноваційна економіка, що базується на інноваційному виробництві як результаті реалізації наукомістких технологій